

Féltsük-e a gólyákat a hőhullámtól?

A napokban várható tartós, extrém magas hőmérséklet miatt hőségriasztás van érvényben. Hogyan hat ez a madarakra, különösen a napsütötte fészken álldogáló fehér gólyákra?

Szerencsére a gólyák meglehetősen jól alkalmazkodtak a meleg időjáráshoz. Gondoljunk csak arra, hogy több tízezres költő gólyaállomány él Spanyolországban, Portugáliában és Észak-Afrikában, vagy hogy – bár a kutyákhoz hasonlóan – izzadni nem tudnak és lihegéssel hűtik magukat, a téli időszakot mégis a trópusi Afrikában töltik. A madarak testhőmérséklete pedig eleve magasabb az emberénél, és a fehér toll is visszaveri a napsugárzást és a meleget. A gólyák ráadásul a saját lábukra ürítéssel is tudják hűteni magukat (ezért fehér sokuk lába).

Mostanra a fészkek többségéből kirepültek a fiatalok, de a szülők a felszálló meleg áramlatokkal 10-20 km-re is különösebb erőfeszítés nélkül eljutnak, kitágult nyelőcsövükben pedig vizet is tudnak vinni a fiókáknak a fészkekbe. A kirepült családok pedig a nekik megfelelő élőhelyeken tudnak gyülekezni és felkészülni a vonulásra. Talán meglepő, de a gólyák nem gyűjtenek – az énekesmadarakhoz hasonlóan – zsírtartalékot az útra, mert a felszálló meleg levegővel (termikekkel) vitorlázó madárként hátrányt okozna nekik a felesleges súly cipelése. A fiataloknak természetesen gyakorolni kell a repülést és erősíteni az izmaikat a hosszú útra. Az aratással, kaszálással nagy területek nyílnak meg a táplálkozásra, nyárra felszaporodnak a rágcsálók, de például a sáskák, szöcskék is fontos táplálékai ilyenkor a gólyáknak. A táplálék tehát adott ebben az időszakban.

A természetvédelem célja alapvetően nem a vadon élő állatok néhány kiválasztott egyedének segítése, hanem az élőhelyek, a természetes rendszerek és az egymás közötti kapcsolatok megóvása, például a bűvőhelyek vagy táplálkozóhelyek megőrzése. A természetben élő állatok (és a gólyákat is ide kell sorolni) legnagyobb problémája éppen az emberi beavatkozás az élőhelyek állapotába, amit az etetés okozta helyhez szoktatás csak tovább ront. Ebből a megközelítésből általánosságban nem szoktuk támogatni a vadmadarak etetését, itatását. A gólyák esetében különösen problémás az etetés, hiszen a madarak emberhez szoktatását okozza, ami a déli országokban növeli a lelövés kockázatát. A plusz táplálékon felhízó egyedek pedig nehezebben tudják „meglovagolni” a termikeket is. A kis énekesmadarak szigorúan téli, a hideg időszakban folyamatos etetése nem okoz ilyen hátrányokat, a nyári madárfürdők, itatók kihelyezése pedig kifejezetten segíti a kisebb mozgáskörzetű madarakat.

Akkor hogyan tudunk segíteni a gólyáknak? Például az újonnan épült fészkekkel, a sérült vagy az áramütött madarakkal kapcsolatos információk eljuttatásával a természetvédelmi szervek (MME, nemzeti park-igazgatóságok) felé.

Akik már korábban kihelyeztek a gólyáknak egy fészkekhez közeli, nyílt, nyugodt helyre egy malterkeverő kádat, vagy nagy festékesvödröt, és odaszoktak a madarak, viszont ne most hagyják abba az itatást! A vizet rendszeresen cserélik, a fertőzések és az algásodás elkerülése érdekében. Néhány kövel lesúlyozott végű ág behelyezésével a vízbe esett rovarok kimászását és a kisebb madarak ivását is segítsék. Jövőre pedig bízzanak abban a tényben, hogy a gólyák – amelyek hazai állománya az 1970-es évek óta stabil – elboldogulnak a mi jó szándékú, de potenciálisan problémákat okozó segítségünk nélkül is.

Sajtókapcsolat:

- Orbán Zoltán
- orban.zoltan@mme.hu

Eredeti tartalom: Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület

Továbbította: Helló Sajtó! Üzleti Sajtószolgálat

Ez a sajtóközlemény a következő linken érhető el:

<https://hellosajto.hu/?p=32206>